

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO PŘÍPRAVNÝ ROČNÍK
PŘI ZÁKLADNÍ ŠKOLE KARVINÁ-NOVÉ MĚSTO TŘ. DRUŽBY 1383

Platí od 1. září 2007

Zpracovaly : Jana Stolařová, Bc. Iveta Grocholová

Obsah :

1. Úvod – charakteristika programu Začít spolu
2. Základní principy Začít spolu
3. Individuální přístup
 - denní rozvrh
 - týdenní plán
 - individuální plán
 - pozorování
 - hodnocení
 - portfolio
4. Centra aktivit
5. Účast rodin
6. Cíle programu Začít spolu
 - posiluje u dětí...
 - poskytuje dětem...
 - zabezpečuje...
7. Obsah vzdělávání
8. Třídní vzdělávací program
9. Nástroje evaulace
10. Závěr – shrnutí
11. Použitá literatura
12. Přílohy
 - č.1 – individuální vzdělávací plán
 - č.2 – tématický plán
 - č.3 - záznamový arch

Úvod – charakteristika programu Začít spolu v přípravném ročníku

Bez ohledu na to, kde žijí, budou muset dnešní děti čelit po celý svůj život změnám sociálním a politickým, změnám prostředí, změnám ve vědě a technice, změnám v průmyslu vedoucím ke změnám na trhu práce atd. Rychlé změny, k nimž dnes dochází na celém světě, ukazují, nakolik je důležité rozvíjet a udržovat v dětech přání učit se po celý život.

Program Začít spolu buduje základy pro postoje, znalosti a dovednosti životně důležité pro člověka, který se bude vyrovnávat s nároky a problémy 21. století. Přípravuje děti na to, aby se v budoucnu aktivně zajímaly o učení, uměly se samy aktivně a efektivně učit, učení je bavilo a nebylo pro ně spojeno s nadměrným stresem.

Uznává, oceňuje a podněcuje vývoj těch charakteristických rysů osobnosti, které jsou v rychle se měnící době obzvláště potřebné. Patří k nim schopnost:

- Přijímat změny a aktivně se s nimi vyrovnat
- Kriticky myslet a umět si vybírat
- Rozpoznávat problémy a řešit je
- Být tvůrčí, mít představivost
- Sdílet zájem a odpovědnost vůči společenství, zemi a prostředí, ve kterém žijí.

Program je koncipován tak, aby vyhovoval zvláštním individuálním potřebám dítěte i kulturním tradicím rodin a společenství, ve kterém žijí. Základní rysy programu jsou:

- Důraz na individuální přístup ke každému dítěti.
- Důraz na samostatné rozhodování a volbu dítěte a přijímání odpovědnosti za ně.
- Důraz na rozvíjení schopností, znalostí a dovedností dětí prostřednictvím plánované činnosti, center aktivity a pozorování.
- Důraz na účast rodin.

ZÁKLADNÍ PRINCIPY PROGRAMU

Individuální přístup

Důraz na individuální přístup ke každému dítěti umožňuje, aby se děti rozvíjely vlastním tempem a využívaly stylu učení, který jim nejlépe vyhovuje a je pro ně nejefektivnější. Učitel plánuje činnost do center aktivit pro malé skupiny dětí i pro jednotlivé dítě, i společné činnosti pro celou třídu.

Denní rozvrh uvádí časový přehled programu dne. Přehledně informuje o tom, v kolik hodin a jak dlouho děti pracují v malých skupinách na individuálních úkolech, a dobu, kdy děti pracují ve velké skupině bez vedení i pod vedením dospělého, dobu jídla, a ostatních činností.

Týdenní plán uvádí témata a konkrétní činnosti do jednotlivých center aktivit. Součástí je i čas ranního společného setkání – ranního kruhu, a čas, ve kterém si každé dítě samo vybírá, kde a jak si chce hrát. To pomůže dítěti naučit se volit a rozvíjet samostatně vlastní zájmy a dovednosti i přebírat odpovědnost za svou volbu.

Podle potřeb dětí je stanoven **individuální plán**, který vychází z pozitivních předpokladů dítěte, staví na jeho silných stránkách a doplňuje stránky slabé nebo horší. Zároveň akceptuje vlivy prostředí a je integrován do obvyklých denních činností dítěte.

Vypracovávání veškerých druhů používaných plánů (projektových plánů, třídního vzdělávacího plánu, týdenních plánů, denního rozvrhu, individuálních plánů) spočívá na důsledném, pečlivém a promyšleném **pozorování** dítěte učitelkou. V průběhu aktivit dětí probíhají další náročné úkoly, kdy je učitelka nenápadná a věnuje se kvalifikovanému pozorování chování dětí. Důležité je i **společné hodnocení** toho, jak probíhal den, co se podařilo, co je třeba zlepšit, výměna informací o dítěti a s dítětem. Tato hodnocení realizace plánovaných činností je prováděna neformálně a denně, krátce a věcně, lze je také provádět týdně, kdy ovšem hodnocení probíhá déle.

Děti mají zavedeno rovněž **portfolio** prací, které je ukázkou dosažených výsledků a materiálů s informacemi o dítěti.

Centra aktivit

V programu Začít spolu je kladen důraz na vlastní volbu dítěte, na výchovu ke zvědavému zájmu o učení a řešení problémů, na komunikaci a kooperaci s ostatními dětmi i dospělými v daném prostředí i na práci zaměřenou k individuálním cílům. Důraz na schopnost volby se v předškolní výchově programu projevuje mimo jiné ve specifickém uspořádání třídy. Učebna má několik center aktivit vybavených různými materiály a pomůckami, se kterými děti pracují a které prozkoumávají.

- Domácnost
- Kostky – Hrubá motorika
- Manipulační a stolní hry – Jemná motorika
- Ateliér
- Knihy a písmena
- Pokusy a objevy
- Písek a voda
- Dramatické hry
- Dílna

Centra aktivit, ve kterých se odehrává většina běžného programu, umožňují a stimulují integrované učení. Centra lze modifikovat podle zájmů jednotlivých dětí nebo zájmů skupiny dětí. Slouží pro uskutečňování plánovaných dlouhodobých i krátkodobých činností a her, k realizaci **dlouhodobých i krátkodobých projektů**, což je důležitým rysem programu.

Účast rodin

Důraz na účast rodin je dalším významným rysem programu Začít spolu. Vycházíme z toho, že největší vliv na děti a prvními vychovateli dětí jsou právě rodiny. Přejí svým dětem to nejlepší a chtějí, aby se z nich stali úspěšní a produktivní lidé. Z tohoto důvodu je nutné umožnit rodinám, aby sehrály zásadně významnou úlohu ve výchovném procesu dítěte. Je třeba je povzbuzovat, aby pomáhaly rozvíjet a realizovat myšlenky a praktiky programu Začít

spolu. Účast rodin je prosazována různými způsoby, metody zapojení rodiny se liší v závislosti na okolnostech jednotlivých rodin, nicméně rodiny jsou vždy povzbuzovány, aby se zapojily do všech aspektů programu. K tomu bývá nejčastěji využívána funkce rodinného koordinátora a jeho spolupráce s učitelem, dále existence rodičovské místnosti pro schůzky rodiče s učitelem, k vyměňování informací přípravy společných akcí a jiných druhů spolupráce, informační nástěnka pro rodiče. Rodičům je doporučováno, aby se připojili k dětem během činností ve třídě a přispěli k obohacení dětí prostřednictvím svých osobních vloh. Důležitá je otevřená a důvěrná komunikace mezi školou a rodinami, která je podmínkou pro přijetí vzájemné zodpovědnosti a pro vytvoření dobrého partnerského vztahu.

Program Začít spolu pomáhá dětem vytvářet

- Vlastní porozumění fyzikálnímu světu – prostřednictvím činností jako měření, vážení, stavby z kostek, práce se dřevem, hraní s pískem a vodou, užívání provázeků, míchání barev
- Vlastní porozumění sociálním a kulturním informacím – prostřednictvím her, vaření, četby příběhů, dramatických her „na něco“, vycházek na obecní akce a rozhovorů o nich, besed o problému

- Vlastní porozumění logice a matematice – měření, srovnávání, počítání, objevování ekvivalentů, logické řazení do sledu, třídění, klasifikace atd.
- Vlastní porozumění vztahu mezi psaným a mluveným slovem – prostřednictvím častého kontaktu s knihami, písmeny, předčítáním, zapisováním toho, co řeklo, učitelkou, vlastním „psaním“ a „čtením“, častým kreslením obrázků, poslechem pohádek, příběhů, vyjadřováním vlastních myšlenek a prožitků.

Program Začít spolu posiluje u dětí

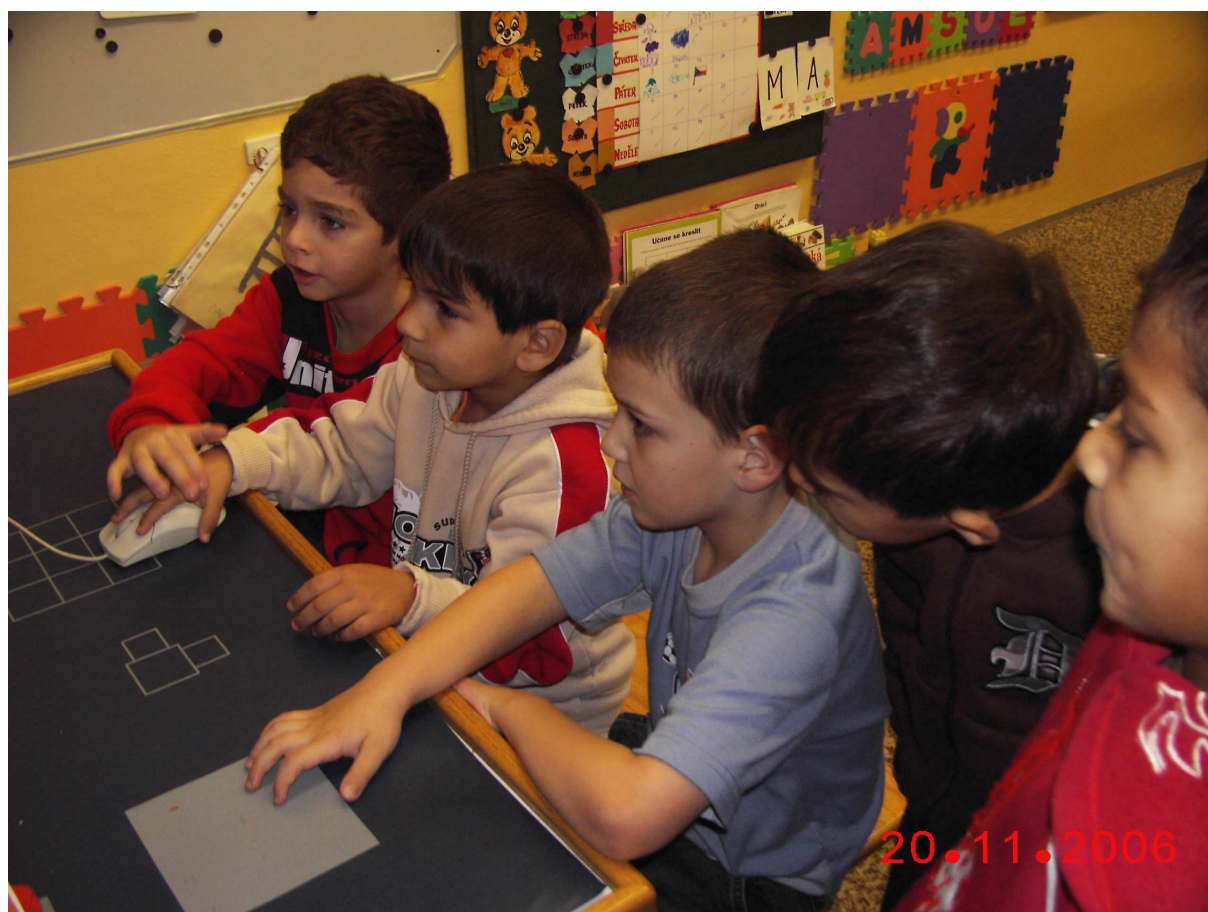
- Fyzický vývoj – prostřednictvím pohybu, šplhání, házení, cvičení, dále tancem, pohybovými hrami, šitím, kreslením, psaním, oblékáním
- Sociálně emocionální vývoj – prostřednictvím řešení sporů a různých, vyjadřování pocitů, kontroly impulzů, vzájemné úcty a péče mezi dětmi navzájem a ve vztahu k dospělým, iniciativních počátků a následování, sdílení, péče o hračky a materiály, spolupráce s ostatními
- Intelektový vývoj – vede děti k samostatnému myšlení, k tvořivosti, k prozkoumávání věcí do hloubky, k chápání dění na základě vlastního experimentování, pozorování a objevování. Rozvíjí jazyk i matematicko-logické představy dětí.

Program Začít spolu poskytuje dětem

- Dostatek času na prozkoumání prostředí
- Příležitost učit se mnoha různými cestami – vařením, kreslením, malováním, modelováním, zpěvem, tancem, besedami, diskusemi, stavěním, dramatickými hrami, činnostmi venku, prohlížením knih a časopisů, prací se dřevem, přírodninami, papírem, písmeny, pískem a vodou, pozorováním, pokusy a objevy.
- Příležitost učit se způsobem, který vyhovuje individuálnímu stylu učení každého dítěte ať jde o rychlost, délku učení, podíl aktivity a pasivity při učení. Učení činnostmi, hrou, poslechem, pozorováním, nápodobou, vlastním pokusem a omylem, metodou přirozených následků – klidné a bezpečné místo, kde mohou prozkoumávat své pocity, dopouštět se chyb, napravovat je a řešit konflikty
- Příležitost vybírat si, kterých činností se chtějí účastnit
- Místo, kde mohou veřejně vystavit svoji práci
- Ocenění a pozitivní hodnocení osobní aktivity dítěte

Program Začít spolu zabezpečuje, že učitel

- Rozumí vývoji dítěte
- Věnuje se pozorování dětí při práci a při hře
- Pečlivě plánuje skupinové a individuální cíle, které se zakládají na potřebách dítěte
- Poskytuje měnící se, pružné prostředí
- Prokazuje dětem úctu a váží si jejich nápadů
- Povzbuzuje děti, aby řešily své problémy a vážily si jeden druhého
- Klade zkoumavé otázky, které vedou děti k přemýšlení o odpovědi
- Dodržuje zásady programu shrnuté v Kurikulu programu.

OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ V PŘÍPRAVNÉM ROČNÍKU A JEHO STRUKTURA

Dlouhodobý vzdělávací cíl:

Získat samostatnost a základy kompetencí důležitých pro další rozvoj a učení, pro život a vzdělávání s ohledem na sociokulturní znevýhodnění dítěte a z toho vyplývajících zvláštností v oblasti psychiky.

Krátkodobé vzdělávací cíle:

- **Zajistit dětem prostředí s dostatkem podnětů.**
- **Vést děti k osvojování samostatnosti a schopnosti umět se uplatnit ve společenském životě.**
- **Příkladem a vhodnými činnostmi seznamovat, rozvíjet a upevňovat v dětech cit pro estetické vnímání a estetické dovednosti.**

Na základě švp se v rámci přípravného ročníku zpracovává třídní vzdělávací program. Určí se témata pro školní rok, která jsou dále rozpracována v tematickém plánu, který naplňuje specifické vzdělávací cíle třídního vzdělávacího programu

Vzdělávací obsah v Rámcovém vzdělávacím programu předškolního vzdělávání je uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí: biologické, psychologické, interpersonální, sociálně kulturní a environmentální. Základní témata, která obsahují specifické vzdělávací cíle pro daný školní rok, jsou rozpracována v třídním vzdělávacím programu do **podtémat**, která obsahují dílčí vzdělávací cíle, činnosti a příležitosti k realizaci dle následujících **vzdělávacích oblastí** s přihlédnutím k individuálním zvláštnostem dětí. Třídní vzdělávací program je zpracován dle zásad vzdělávacího programu Začít spolu.

Vzdělávací oblasti:

1. dítě a jeho tělo
2. dítě a psychika
3. dítě a ten druhý
4. dítě a společnost
5. dítě a svět

1. Dítě a jeho tělo

Specifické vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, pohyblivosti, dýchání,..), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj psychické a fyzické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů

Hlavní činnosti a příležitosti realizace:

- lokomoční (chůze, běh, skoky, poskoky, hody, lezení) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry,..)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti (péče o sebe, o své osobní věci, pořádek,..)
- poznávací činnosti zaměřené k osvojování pojmů a poznatků o zdraví, lidském těle, bezpečí, tělovýchově a sportu
- situace přispívající k osvojování návyků zdravého životního stylu

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na ledu, sněhu, ve vodě, v písku..)
- koordinovat lokomoci a další polohy či pohyby, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynů
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb a zpěv
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem,..)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním, materiálem, zacházet

s grafickým a výtvarným materiálem, např. nůžkami, tužkami, papírem, barvami, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji,..)

- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky (zvládat osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat ..)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě,..)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o růstu těla, o jeho vývoji a změnách, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví (výživa, aktivní pohyb, zdravé prostředí, pohoda) a co mu škodí (škodlivé látky a vlivy, nezdravé návyky a závislosti, nemoci, úrazy, nebezpečí hrozící v dopravních situacích, při setkání s cizími lidmi, neznámými věcmi či jevy,..)
- chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem,..)

Zásady směřující k úspěchu:

- denní režim vyhovující fyziologickým potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- respekt k individuálním potřebám dětí (odpočinek, látková výměna, osobní teplo,..)
- dostatečná samostatnost dítěte při pohybových činnostech, dostatek příležitostí k pracovním úkonům
- respektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností, znalost osobních zdravotních problémů dětí
- dostatek spontánních pohybových aktivit, rozmanitá, pravidelná nabídka pohybových činností
- dostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- vhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí a vhodná úprava prostor pro pohybové činnosti
- zařazování vhodných cviků a činností, vhodné oblečení při pohybových činnostech
- dostatek elementárních informací o lidském těle, o zdraví
- vhodné vzory chování dospělých v prostředí školy

2. Dítě a psychika

2.1. Jazyk a řeč

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, porozumění, poslechu) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluveného projevu, vyjadřování)

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka

Hlavní činnosti a příležitosti realizace:

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým,..)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování divadla, filmu, televize
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek

Očekávané výstupy:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumím)
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu,..)
- vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtíp a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonymy, antonyma
- vést rozhovor (poslouchat, nehovořit, je-li třeba, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty
- sledovat očima zleva doprava
- rozlišit některé symboly, porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- rozlišit a znát některá písmena, číslice
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky

Zásady směřující k úspěchu:

- komunikativně bohaté prostředí stimulující komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- dostatek příležitostí k samostatným řečovým projevům (spontánním i řízeným) a přiměřená motivace k nim
- správný jazykový vzor
- odstraňování komunikativních zábran (respektování dětského ostychu, nedonucovat – citlivě vést dítě k hovoru)
- přiměřené využívání audiovizuální, počítačové techniky, nabídka vhodných programů
- volný přístup dětí ke knížkám (vhodné umístění, tak aby na ně dosáhly samy)
- dostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících psaní a čtení

2.2 Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně.logickému (pojmovému), rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti, fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů, tvořivé sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování,..)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytváření základů pro práci s informacemi

Hlavní činnosti a příležitosti realizace:

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní manipulace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání,..)
- volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení vnímání, zrakové a sluchové paměti, pozornosti,..)
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- hry a činnosti zaměřené k řešení problémů, k cvičení paměti (mechanické i logické)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázku, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii,..)

Očekávané výstupy:

- vnímat všemi svými smysly
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet a to, o čem přemýšlí, také vyjádřit

- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, řadit a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední,..)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, nahoře, dole, uprostřed, před, za pod, nad, u, vedle, mezi,.. v prostoru i v rovině), částečně se orientovat v čase
- řešit kognitivní problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, vymýšlet „nápad“
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, hudebních, pohybových či dramatických)

Zásady směřující k úspěchu:

- dostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- dostatečný prostor pro vyjádření a uplatnění tvořivosti
- dostatek prostoru pro rozvoj fantazie a názornosti
- vést k rozvoji schopnosti samostatně pracovat s podněty a informacemi
- dostatek příležitostí a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- dostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí

2.3 Sebepojetí, city, vůle

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)
- rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí
- rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy, prožitky
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci

Hlavní činnosti a příležitosti realizace:

- sympatizující a přijímací prostředí, vstřícná komunikace
- činnosti zajišťující spokojenost, radost, veselí a pohodu
- podpora důvěry dítěte ve vlastní síly a schopnosti, dostatečné oceňování jeho snahy a úsilí
- přiměřené činnosti a úkoly umožňující dítěti dosáhnout úspěchu
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení

- příležitosti a hry vyžadující vůli, vytrvalost a sebeovládání
- cvičení organizačních schopností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové,..)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- hry na téma rodiny, přátelství,..
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí,..)

Očekávané výstupy:

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- odpovídat za sebe a své jednání ve známých a opakujících se situacích
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech,..
- odhadovat na co stačí a co zvládne, postupně si uvědomovat své nedostatky, přiznat si chybu
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a kontrolovat ji, dokončit, co započalo
- poslouchat a plnit smysluplné pokyny a slovní příkazy, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, přistupovat na vysvětlená a pochopená pravidla
- zorganizovat hru
- uvědomit si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, spokojenost, strach, smutek, odmítnutí), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost
- , snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu,..
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě, k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací,..)

Zásady směřující k úspěchu:

- vlídné, vstřícné, laskavé a citově bohaté přátelské prostředí, kde má dítě dostatek lásky a porozumění
- dostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- přiměřené nároky na dítě, pozitivní hodnocení
- oceňování úspěchu či úsilí dítěte, častá pochvala
- respektování individuálního tempa, citlivé přerušování činnosti dětí dospělými

- dostatek soukromí, ochrany, jistoty
- vhodné vzory a modely chování (sociální citění, taktní komunikace, ohleduplnost, tolerance, citlivé vztahy a postoje k okolí)
- dostatek podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, citění, prožívání a vyjadřování

3. Dítě a ten druhý

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému (v rodině, ve škole, v dětské herní skupině)
- vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti,..)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Hlavní činnosti a příležitosti realizace:

- dostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování (vstřícná komunikace, ohleduplné chování s porozuměním a tolerancí)
- dostatek různých příležitostí k verbální i neverbální komunikaci dítěte s druhým dítětem i s dospělými
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnost ve dvojicích, ve skupinách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému (komunitní kruh)
- podpora dětského přátelství
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou dítě k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor,..
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů na téma vztahů mezi lidmi

Očekávané výstupy:

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno dítě do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přesto, že je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí,..), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj názor, přijmout jiný názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit spor dohodou
- oprostít se od nepřiměřených projevů sobectví vůči jinému dítěti, spravedlivě se s ním dělit o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem,..
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabším či postiženým dětem, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc,..)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování,..
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Zásady směřující k úspěchu:

- všímavé, přirozené a nenásilné prostředí
- důstojné a pohodové jednání
- dostatek možností ke spolupráci s druhým a komunikaci
- odstraňování nezdravé soutěživosti
- jednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, jejich dodržování – motivující vzor
- dostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- učitelka nevystupuje v roli soudce příliš často
- respektování vzájemných sympatií dětí, podpora dětského přátelství
- vyhovující psychosociálně „bezpečné“ prostředí

4. Dítě a společnost

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem), vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických) produktivních i receptivních
- vytvoření základů estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění

Hlavní činnosti a příležitosti realizace:

- kulturní, resp. kultivované a sociálně pohodové prostředí
- každodenní pozitivní vzory chování (zdvořilost, ohleduplnost, citlivost, tolerance)
- příležitosti poznávat mravní hodnoty v jednání lidí (spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost,..)
- příležitost poznávat hodnotu věcí i lidské práce

- příležitosti uvědomovat si, že ne všichni lidé se chovají „správně“, že se mohou chovat neočekávaně, nevkusně, hrubě a ohrožovat pohodu i bezpečí druhých: poučení jak se v takovém případě chovat a jak se chránit
- příležitost podílet se na vymezení společných hodnot a jasných, smysluplných a co do počtu přiměřených pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové činnosti (námětové hry, dramatizace, konstruktivní, výtvarné, pracovní,..), kdy se děti spolupodílejí na činnosti a na jejich výsledcích
- vytváření vkusného, esteticky vyváženého a podnětného prostředí
- přípravy společných zábav a slavností (zvyky, tradice, oslavy, sportovní akce, kulturní programy,..)
- výtvarné, hudební, hudebně pohybové činnosti podněcující rozvoj tvořivosti, estetického vnímání a vyjadřování a tříbení vkusu
- estetické a tvůrčí činnosti slovesné, literární a dramatické (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének,..)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- seznamování s lidovou slovesností, literaturou, hudbou, výtvarným uměním, kulturními tradicemi, zvyky,..

Očekávané výstupy:

- uplatňovat základní společenské návyky ve styku s dospělými i dětmi (zdravit známé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, neskákat do řeči, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn)
- pochopit, že každý má ve společnosti (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti, dovednosti
- adaptovat se na prostředí školy i jeho běžné proměny (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se názoru skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i s dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o tom, co je dobře a co špatně, co se smí a co nesmí (nelhat, nebrat cizí věci, neničit věci kolem sebe, neubližovat, neponižovat, neposmívat se druhým) a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, ve škole, na veřejnosti)
- odmítat společensky nežádoucí chování (nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu) a bránit se jeho důsledkům, vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají
- chovat se slušně a zdvořile k dospělým i k dětem, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- zacházet šetrně s hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi,..
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit je (říci, co se mu líbí, co nelíbí, co je baví, nebaví, proč)

- zachycovat skutečnost ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých materiálů, z přírodnin,..)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Zásady směřující k úspěchu:

- vkusné podněty, dostatek estetických a etických podnětů, kultivované a estetické prostředí
- správný mravní vzor okolí
- funkční pravidla ve skupině, na jejich vytvoření se dítě podílí, jejich dodržování
- nikdo není zvýhodňován, nikdo není znevýhodňován
- dostatek příležitostí k nápravě nesprávného jednání
- nepřehlížení nevhodné komunikace a jednání mezi dětmi, nežádoucího chování, řešení konfliktu spravedlivým způsobem
- dostatečná ochrana a varování před nebezpečnými vlivy prostředí
- dostatek prostoru k rozvoji uměleckých dovedností a vytváření vztahu k prostředí, ke kultuře a umění

5. Dítě a svět

Specifické vzdělávací cíle:

- vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije
- osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám
- rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem
- osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- rozvoj pocitů sounáležitosti s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Hlavní činnosti a příležitosti realizace:

- přirozené poznávání rozmanitosti světa, kultury i techniky (v prostředí školy, vycházky do okolí, výlety)
- zaměřené pozorování a sledování skutečných objektů, jevů a dějů z nejbližšího okolí
- manipulace a experimentace s různými materiály a surovinami
- řešení přirozených a modelových situací
- motivované hrové aktivity, ekohry

- pozorování stavu životního prostředí a jeho vlivu na kvalitu života, poznávání ekosystémů
- smysluplné pracovní činnosti
- pěstitelské a chovatelské činnosti, péče o školní prostředí, školní zahradu, blízké okolí
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění a poslech, objevování)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií
- seznamování s kulturou místa a prostředí, ve kterém dítě žije, poznávání jiných kultur
- poučení o možných nebezpečných vlivech prostředí a o způsobech, jak se chránit

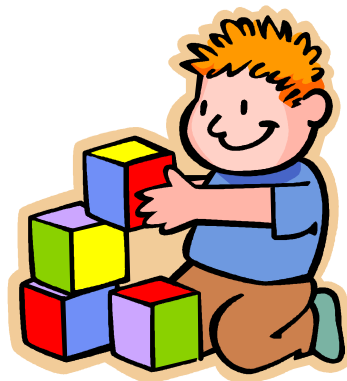
Očekávané výstupy:

- osvojit si elementární poznatky o sobě, o rodině, o vývoji, životě a činnostech člověka, o lidské společnosti, o soužití, zvycích a práci lidí, o přírodě a přírodních jevech, o technických přístrojích, se kterými se dítě setkává doma i ve svém okolí
- orientovat se bezpečně v okolním prostředí, resp. v okolí domova, v prostředí a okolí školy, v obci (ulice, doprava, obchody, lékař a další důležité instituce,...), všímat si rozmanitosti, změn a dění v nejbližším okolí
- osvojit si elementární poznatky o místě, ve kterém žije, o své zemi a její kultuře, o jiných zemích a kulturách, o zeměkouli, o vesmíru,...
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý –jak svět přírody (rostliny, živočichové, krajina, podnebí,..), tak i svět lidí (tělesné, zdravotní, rasové, etnické, jazykové, národnostní a jiné rozdílnosti)
- porozumět, že všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je nutno v životě počítat
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsob, jakým se chová a žije, ovlivňuje jeho vlastní zdraví a životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví člověka i prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát na pořádek a čistotu, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, neníčit okolí, neublížovat živým tvorům,..)
- uvědomovat si, co je nebezpečné (manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, se zdraví ohrožujícími látkami, přírodní a povětrnostní jevy, technické objekty a jevy a další situace, s nimiž se dítě může setkat), odhadnout některá nebezpečí a snažit se jim vyhnout

Zásady směřující k úspěchu:

- dostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti, v jeho dění a řádu
- dostačující a přiměřené informace, dostatečné odpovědi na otázky dětí
- rozmanitá a různorodá nabídka činností, podnětné a pestré obměňování prostředí, prostředí přehledné, upravené, uspořádané
- dostatek experimentálních činností
- dostatek pozornosti prevence vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné
- dodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu školy
- vhodný příklad dospělých
- akceptování a diskuse o existujících problémech a aktuálním dění

Třídní vzdělávací program:

1. „Naše škola“.

Specifické vzdělávací cíle:

- Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů.
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i i neverbálních) a kultivovaného projevu.
- Rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám.
- Vytváření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách.

2. Podzim maluje.

Specifické vzdělávací cíle:

- Rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, pohyblivosti, dýchání,..), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Rozvoj tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů, tvořivé sebevyjádření).
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, porozumění, poslechu).
- Rozvoj schopnosti a dovednosti vyjádřit pocity, dojmy, prožitky.
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností.
- Osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí.
- Rozvoj schopnosti žít ve společnosti ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem), vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

3. Podzimní hry

Specifické vzdělávací cíle:

- Rozvíjení fyzické a psychické zdatnosti.
- Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů.

- Osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení a psaní.
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování..)
- Rozvoj schopností vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí.

- Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických) produktivních i receptivních

- Osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.

4. Slavíme Vánoce.

Specifické vzdělávací cíle:

- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka.
- Vytváření základů pro práci s informacemi.
- Rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání.
- Vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti,..).
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem.
- Vytvoření základů estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění.

5. Zimní sporty

Specifické vzdělávací cíle:

- Vytváření zdravých životních návyků a postojů.
- Osvojit si poznatky o tělovýchově a sportu.
- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě.

- Získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci.
- Vytváření základů pro práci s informacemi.

- Vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)

- Osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách.

- rozvoj pocitů sounáležitosti s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.
- Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte.
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.

6. S knížkou je nám prima.

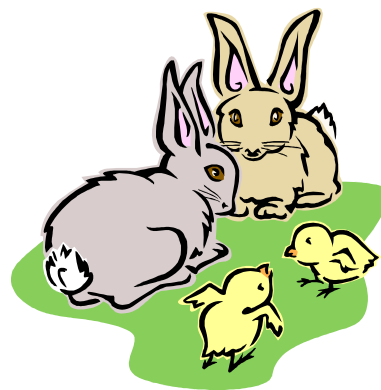

Specifické vzdělávací cíle:

- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě.
- Osvojování dovedností, které předcházejí čtení a psaní.
- Získání schopností řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situace.
- Vytváření základů pro práci s informacemi.
- Rozvoj schopnosti žít ve společnosti ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství.
- Rozvoj pocitu sounáležitosti s živou i neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

7. Vítáme jaro.

Specifické vzdělávací cíle:

- Ovládnání pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- Rozvoj a užívání všech smyslů.

- Rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu.
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování).
- Rozvoj schopnosti a dovednosti vyjádřit pocity, dojmy a prožitky.

- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností.
- Rozvoj tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémových situací, tvořivé sebevyjadřování).

- Vytvářet povědomí o mezilidských vztazích a morálních hodnotách.

- Vytvářet vztah k místu a prostředí, ve kterém dítě žije.
- Rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách

8. Máme rádi naše město.

Specifické vzdělávací cíle:

- Rozvíjení fyzické a psychické zdatnosti.
- Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů.

- Osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení a psaní.
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování..)
- Rozvoj schopností vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí.

- Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických) produktivních i receptivních

- Osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.

9. Děláme radost mamince.

Specifické vzdělávací cíle:

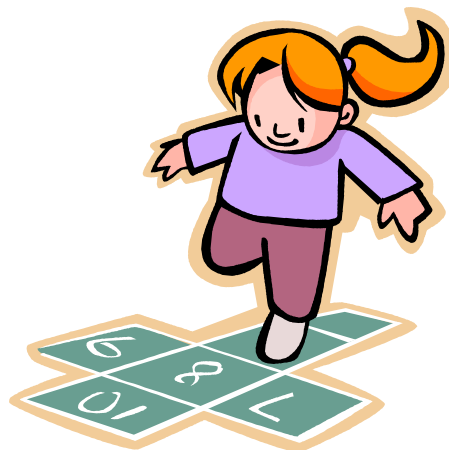
- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluveného projevu, vyjadřování).

- Rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí.
- Rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka.

- Rozvoj základů kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dětí.
- Vytvoření základu estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění

- Osvojení si dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí

10. Těšíme se na prázdniny.

Specifické vzdělávací cíle:

- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, porozumění, poslech).
- Rozvoj kulturního, mravního a estetického vnímání, cítění, prožívání.
- Rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti.
- Vytvoření základů estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře, k umění.
- Osvojení poznatků a dovedností chránících před nebezpečnými vlivy.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Kompetence komunikativní

Žák umí:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat, děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- rozlišovat některé symboly, porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- rozlišovat a znát některá písmena a číslice
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

Kompetence sociální a personální

Žák umí:

- chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je,
- rozhodovat o svých činnostech
- odpovídat za sebe a své jednání ve známých a opakujících se situacích
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- odhadovat, na co stačí a co zvládne, postupně si uvědomovat své nedostatky, přiznávat si chybu
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a kontrolovat ji, dokončit, co započalo
- poslouchat a plnit smysluplné pokyny a slovní příkazy, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, přistupovat na vysvětlená a pochopená pravidla
- zorganizovat hru

- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, ztlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- navazovat kontakty s dospělými, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem respektovat ho

Kompetence občanské

Žák umí:

- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přesto, že je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj názor, přijmout jiný názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- oprostít se od nepřiměřených projevů sobectví vůči jinému dítěti, spravedlivě se s ním dělit o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné děti)
- uplatňovat základní společenské návyky ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, neskákat do řeči, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na prostředí školy i na jeho běžné proměny (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se názoru skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit je (říci, co se mu líbí či nelíbí, co je baví či nebaví a proč apod.)
- osvojit si elementární poznatky o sobě, o rodině, o vývoji, životě a činnostech člověka, o lidské společnosti, o soužití, zvycích a práci lidí, o přírodě a přírodních jevech, o technických přístrojích, se kterými se dítě setkává doma i ve svém okolí

- orientovat se bezpečně v okolním prostředí, resp. v okolí domova, v prostředí a okolí školy, v obci (ulice, doprava, obchody, lékař a další důležité instituce apod.), všimnout si rozmanitostí, změn a dění v nejbližším okolí
- osvojit si elementární poznatky o místě, ve kterém žije, o své zemi a její kultuře, o jiných zemích a kulturách, o zeměkouli, o vesmíru apod.
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody (rostliny, živočichové, krajina, podnebí apod.), tak i svět lidí (tělesné, zdravotní, a rasové, etnické, jazykové, národnostní jiné rozdílnosti)
- porozumět, že všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsob, jakým se chová a žije, ovlivňuje jeho vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví člověka i prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, neníčit okolí, neublížovat živým tvorům apod.)
- uvědomovat si, co je nebezpečné (manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, se zdravím ohrožujícími látkami, přírodními a povětrnostními jevy, technické objekty a jevy a další situace, s nimiž se dítě může setkat), odhadnout některá nebezpečí a snažit se jim vyhnout

Kompetence pracovní

Žák umí:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky (zvládat osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

Kompetence k učení

Žák umí:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o růstu těla, o jeho vývoji a změnách, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

- rozlišovat, co prospívá zdraví (výživa, aktivní pohyb, zdravé prostředí, pohoda) a co mu škodí (škodlivé látky a vlivy, nezdravé návyky a závislosti, nemoci, úrazy, nebezpečí hrozící v dopravních situacích, při setkání s cizími lidmi, s neznámými věcmi či jevy apod.)
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- koordinovat lokomoci a další polohy či pohyby, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní matematické a číselné pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, řadit a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za pod, nad, u, vedle, mezi apod. v prostoru i rovině), částečně se orientovat v čase
- řešit kognitivní problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, vymýšlet „nápady“
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Kompetence k řešení problému

Žák umí:

- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o tom, co je dobře a co špatně, co se smí a co nesmí (nelhat, nebrat cizí věci, neničit věci kolem sebe, neubližovat, neponižovat, neposmívat se druhým) a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, ve škole i na veřejnosti)
- odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu) a bránit se jeho důsledkům, vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají
- chovat se slušně a zdvořile k dospělým i dětem, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair

Nástroje evaluace, časové rozvržení

- Pozorovací archy pro jednotlivé děti (4x ročně).
- Kresba postavy (viz. portfolio dítěte, 3x ročně).
- Grafomotorika (viz. složka dítěte, dle potřeby a situace).
- Denní zápisy v TK
- Výstupní hodnotící vysvědčení

Hodnocení v programu Začít spolu, využívaném v našich přípravných třídách, vychází z pozorování. Pozorování je náročnou a nedílnou součástí kvalifikované pedagogické práce učitelky i součástí práce asistentky (rodičů) ve třídě. Cílem pozorování je:

- poznávání chování dítěte, úrovně jeho vývoje, sociální komunikace, poznání okruhů individuálních zájmů dítěte
- zjištění pozitivních předpokladů a pozitivních osobnostních vlastností dítěte - jeho silné a slabé stránky
- získání podkladů pro hodnocení chování a vývoje dítěte
- získání podkladů pro stanovení individuálních cílů pro jednotlivé děti
- získání informací pro rodiče
- zpětná vazba o vhodnosti naplánovaných činností a o jejich realizaci, vhodnosti pomůcek a materiálů

Pozorování může být **průběžné**, které zařazujeme do plánu (kdy, kde, co, jak, jaké chování, které dítě budeme pozorovat) - **plánované**, ale může být i **neplánované**, kdy učitel zachytí změnu v chování nebo dovednostech, pokroky, nové zájmy apod. Je nutné všechny změny zaznamenávat. Toto pozorování pak slouží ke zhotovení individuálních plánů, ale také jako podklady k hodnocení.

V programu Začít spolu se pro pozorování využívá záznamového archu zpracovaného Ministerstvem školství, kde se u každého dítěte zaznamenává pozorování čtvrtletní, pololetní, tříčtvrtletní a závěrečné. Každé dítě je tedy ve čtyřikrát ročně hodnoceno podle Záznamového archu pro dítě v přípravné třídě základní školy, který má 10 sledovaných oblastí. V každé oblasti je zachyceno několik kompetencí, které mají velký význam z pohledu školní způsobilosti dítěte.

Hodnocení jednotlivých dovedností dítěte má zvláštní stupnici:

Dítě:

- 1 - dosud nezvládá (má vážnější obtíže)
- 2 - zvládá s vynaložením maximálního úsilí
- 3 - přetrvávají problémy (občasné, dílčí)
- 4 - zvládá spolehlivě, bezpečně
- N - není hodnoceno (nelze říci, neprojevuje se)

Sledované oblasti:

1. Praktická samostatnost (fyzický rozvoj a pohybová koordinace, sebeobsluha)
2. Sociální informovanost (orientace v prostředí, v okolním světě i v praktickém životě)
3. Citová samostatnost (emoční stabilita, schopnost kontrolovat a řídit své chování)
4. Sociální samostatnost (soužití s vrstevníky, uplatnění se ve skupině vrstevníků, komunikace, spolupráce, spolupodílení se)
5. Výslovnost, gramatická správnost řeči, slovní zásoba, úroveň komunikace
6. Laterální ruky, koordinace ruky a oka, držení tužky
7. Diferencované vnímání (sluchová a zraková analýza a syntéza)
8. Logické a myšlenkové operace (porovnávání, třídění, řazení, číselné představy, řešení problémů)
9. Záměrná pozornost, úmyslná paměť pro učení
10. Pracovní chování, soustředěná pracovní (učební) činnost

Velmi důležitým materiálem pro pozorování a hodnocení je **portfolio**, kam si dítě s pomocí učitele zakládá práce. Lze tak dlouhodobě sledovat postupný vývoj dítěte, hodnotit ho na základě provedené práce. Tyto metody jsou využity následně k **hodnocení** dítěte, kdy má žák zpracováno slovní hodnocení v podobě výstupního hodnotícího vysvědčení.

SHRNUTÍ

Kurikulum programu Začít spolu není rigidními osnovami učebních hodin ani přístupem „laissez-faire“, kdy si děti dělají, co chtějí. Přestavuje promyšleně upravené prostředí s cíli stanovené pedagogem pro skupinu a pro jednotlivé děti s plánovanými i spontánními činnostmi, které se zakládají na zájmech dítěte a na znalosti vývojově vhodných činností.

Použitá literatura

- Kurikulum programu Začít spolu – autor Open Society Fund Praha 1995
- Program předškolní výchovy Začít spolu – Praha 1995
- Oregonská metoda pozorování v programu Začít spolu
- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání“(Výzkumný ústav pedagogický v Praze 2001, 2005)

příloha č.1

Škola	
--------------	--

Individuální vzdělávací plán

Jméno a příjmení žáka			
Datum narození		Bydliště	
Třída			
Školní rok			

Informace rodičů o schopnostech a zálibách žáka/žákyně	
<ul style="list-style-type: none"> • intelektové charakteristiky a projevy • sociální charakteristiky a projevy • tělesné charakteristiky a projevy • emocionální charakteristiky a projevy 	
Podpis rodičů:.....	

IVP byl vypracován na základě vyšetření v Pedagogicko-psychologické poradně ze dne				
1. Praktická samostatnost	2. Sociální informovanost	3. Citová samostatnost	4. Sociální samostatnost	5. Úroveň komunikace
6. Laterarita -zdokonalení grafomotorického projevu	7. Diferencované vnímání	8. Myšlenkové operace	9. Pozornost,paměť	10. Pracovní činnost

Cíle, kompetence	Strategie	Doporučení rodičům
<ul style="list-style-type: none"> ○ Praktická samostatnost ○ Sociální informovanost ○ Citová samostatnost ○ Sociální samostatnost ○ Úroveň komunikace ○ Lateralita ○ Diferencované vnímání ○ Myšlenkové operace ○ Pozornost, paměť ○ Pracovní činnost 		

V Karviné, dne

Podpis
učitelky:.....

Příloha č.2

TÉMATICKÝ PLÁN PRÁCE

PŘÍPRAVNÉ TŘÍDY

2009/2010

Materiál: Kurikulum předškolních tříd
Metodický materiál – Vzdělávání Romů
Školní vzdělávací program

Zpracovala : J. Stolá

Časové řazení	Tématický okruh	Témata	Náměty
Září	Poznávání	Adaptace, seznámení se s prostředím, spolužáky, značky, zásady	Prohlídka školy, hra Jak se jmenuješ, výzdoba třídy, symboly, názvu, hra se značkami – poznávání jmen, pokusy s barvou
	Podzim	Ovoce	Vycházka do sadu, modelování, kreslení jablíčka, vystřihování a lepení ovoce, sušení jablek, ovocný salát, pohádka O Sněhurce, píseň Měla babka, atd.
		Zelenina	Poznávání a ochutnávání, zeleninová polévka, stříhání z barevného papíru, návštěva výstavy plodů, omalovánka, strouhání mrkve, pohádka O veliké řepě, dramatizace pohádky, básničky o zelenině, tanec Šla Nanyňka do zelí, Šel zahradník, atd.
Říjen		Barvy podzimu	Lisování listů, obrázky z listů, otisky, protisk listů, malba - strom na podzim, šípky, navlékání jeřabin, zapouštění barev, navlékání listů - věnec, rozfoukávání tuže, píseň Jaro, léto, podzim, zima, sběr přírodnin, výroba panáčků z kaštanů a žaludů, zkoumání přírodnin, atd.
		Počasí	Pokusy - odpařování vody, rozpouštění, malba - Sluníčko, stříhání - mráčky, vytrhávání z barevného papíru, pohádka O kapičce, píseň Kapala kapka
Listopad		Podzimní hry	Výroba a pouštění draka, zapouštěná tuž do klovatiny- Dráček, pečení brambor, dokreslování - Draci, báseň Dráček, Ježek - papírová plastika, píseň O dráčkovi
		Mikuláš	Mikulášova punčoška - kreslení a báseň, omalovánka - Mikuláš a Čert, papírová plastika Mikuláš a čert, pohádka O čertovi a Káče, hudební hra Kudrnatá Káča, píseň Mikuláš, Mik - Mikuláš, atd.
Prosinec	Zima	Oblékání, ochrana zdraví	Beseda O zdraví, hygieně, stravování (vitamíny),

			papírová plastika Svetr a čepice, vyšívání - Košilka, přišívaní knoflíků, hra Na oblékání, atd.
		Vánoce	Zdobení stromečku, výroba ozdob, dáreků, papírový
			stromeček, adventní kalendář, pečení cukroví, zpěv koled, vánoční zvyky v praxi, vánoční besídka, atd.
Leden		Zimní sporty, zimní počasí	Papírová plastika - Lyžař, sáňkování, koulování, stavba sněhuláka, Sněhulák - kreslení, protisk, lepení vaty, mozaika, modelování, pokusy se sněhem a ledem, báseň Sněhuláček, píseň Postavil jsem sněhuláka, atd.
	..	Zvířátka v zimě	Krmení ptáčků, strouhání chleba, výroba krmítka, lepení krmítka z barevného papíru, přezimování zvířat - úkryty pro lesní zvěř, práce s encyklopedií, koláž Vrány v zimě, omalovánka U krmítka, Krmelec, zkoumání zvířecí srsti a paroží, píseň Bude zima , bude mráz, atd.
Únor	Zápis do školy	Geometrické tvary	Lepení obrázků z geometrických tvarů, stavebnice, porovnávání tvarů, výroba pexesa - geom. tvary, práce s počítačem, atd.
		Barvy	Kolíčková hra, magnetické mozaiky, práce s počítačem, pokusy s barvami, četba knihy Co už umím, atd.
Březen	Kdo jsem já :	Já	Přísu své jméno, kreslení postavy, stříhání, přiřazování vlastností, pohled do zrcadla - popis obličeje, malba vodovkami - obličej, postava, bydlení - adresa, malba - Náš dům, stavba z kostek, krabiček, Když jsem byl malý - papírová plastika, píseň Já jsem muzikant, taneček Muzikanti, Hlava, ramena..., atd.
		Moje rodina	Rodiče - píšeme táta, máma, jméno a příjmení, prarodiče, kreslíme rodinu - tuš, barva, stříhání a lepení - obličeje z bar. papíru, určování věku, atd.
		Povolání	Beseda o zaměstnání, hra Na zaměstnání (prodavačka, lékař, řidič, učitel...), vycházka do okolí - pojmenováváme zaměstnání, omalovánky atd.
		Kamarádi	Popis kamaráda, kresba
Duben		Hračky	Moje nejmilejší hračka - výstavka, malba temperou, výroba houpacího koníčka z papíru
		Bydlení - byt, naše město, náš stát, Vesmír	Náš byt - kresba tuší, Můj pokoj - voskovky, Naše město - stavba z kostek, krabiček, sbírání fotek, historie města, prohlídka památek, návštěva Fryštátského zámku, práce s plánem města, mapka okolí školy, české hymny, poznávání vlajek jiných zemí, řeči a nářečí, národnosti, práce s globusem, encyklopedie Vesmír atd.
		Příroda kolem nás (ekologie,	Úklid kolem školy, beseda o sběru odpadu, malba

		Den Země, Přišlo jaro) .	vodovkami - Jarní strom, papírová skládačka - Jarní květiny, malba temperami - Tulipán, píseň Na jaře, Vozilo se na jaře, báseň Už si vrabci ..., atd.
		Velikonoce	Beseda o velikonočních zvycích, barvení vajíček, pletení pomlázek, pečení beránka, košíček na vajíčka- papírová plastika, kreslení mlád'átek
Květen	Svátek matek		Besídka pro maminky, výroba dárečků (perníkové srdce), sázení květiny, výroba papírové kytky, nácvik básniček a písniček o mamince, výroba pohoštění na besídku, četba příběhu o maminkách a dětech - láska k rodičům
	Zvířátka kolem nás	Domácí zvířátka	Na dvorečku - omalovánky, lepení, Pes a kočka- papírová skládačka, plastika, vystřihovánka, lepení - holubník, hra - pexesa, puzzle, domino, kostky - se zvířátky, lepení rozstříhaných obrázků, stavba úkrytů, besedy o domácím zvířectvu - druhy, rozmnožování, mlád'ata, zvuky, čím se živí, co využíváme atd., práce s encyklopediemi, píseň Krávy, Mlád'ata, tanec Pásla ovečky, Šel Janeček, báseň Šel kozel do Lhoty, návštěva kravína a statku, jízda na koni, apod.
		Živočichové na louce a v lese	Beseda, prohlížení encyklopedií, modelování - Hadi, malba temperami - Motýl, Beruška, omalovánky, výroba papírové housenky, báseň Polámal se mraveneček, píseň Tancovala žížala, taneční hra Na zajíčka, návštěva Stanice mladých přírodovědců, atd.
		Cizokrajní živočichové	Práce s encyklopediemi - poznávání zvířat, životního prostředí, zvyků, výlet do ZOO, modelování zvířátek z plastelíny, papírová skládačka- Papoušek, papírová vystřihovánka - Slon, žirafa, mobil - ryby z drátu, kreslení na asfaltu - V ZOO, píseň Sluně stůně, atd.
Červen	Cestování	Doprava	Druhy dopravních prostředků, dopravní předpisy, lepení - Semafor, kresba pastelkami - Na ulici, práce s encyklopedií, výroba pexesa, Vláček - kresba tuší, papírová skládačka - lodičky, omalovánka -letadla, jezdíme na kole, pouštění lodiček, básnička o letadle, píseň Tů, tů, tů,, Jede, jede mašinka, vycházka na křižovatku, apod.
	Léto		Školní výlet, opékání párků, vycházky do lesa, pozorování v přírodě, sběr přírodnin, herbář, návštěva školní třídy, apod.

Součástí práce přípravného ročníku je rovněž pobyt venku, který se promítá do tématického plánu, dále pobyt na zahradě s rekreační tematikou, tělovýchovné hry na hřišti i v tělocvičně a vycházky do přírody. Denně je rovněž procvičována grafomotorika – uvolňovací cviky, které jsou plánovány podle samostatných pracovních sešitů.

Příloha č.3

Záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte v přípravné třídě základní školy

(podklad pro cílenou podporu vzdělávacích pokroků dítěte z pohledu jeho školní způsobilosti)

Jméno dítěte:..... Datum narození:.....

Data jednotlivých záznamů:.....

Jméno učitelky:.....

Dítě **navštěvovalo** – **nenavštěvovalo** mateřskou školu

Dítě **má** – **nemá** odloženou školní docházku

Kdy a jak záznamový arch používat

Dítě, které absolvuje přípravnou třídu základní školy, by mělo být na takové úrovni svého rozvoje a učení, aby bylo způsobilé zvládat s uspokojením život ve školním prostředí, dorozumět se v českém jazyce, bez vážnějších problémů zvládat školní práci a strukturované učení. V přípravné třídě je zapotřebí zaměřit se zejména na tyto oblasti a podporovat rozvoj dovedností, jejichž osvojení dítěti školní začátky usnadní.

Záznamový arch umožňuje sledovat **deset základních dovedností**. Jsou formulovány v podobě očekávaných výstupů, k nimž by vzdělávání v přípravné třídě mělo směřovat. Nejsou to výstupy povinné, ale pouze orientační, jichž každé dítě může dosahovat v jiné kvalitě či v jiné úrovni dokonalosti, dle svých osobních dispozic a možností. **Tyto výstupy jsou však určující pro pedagogické úsilí učitelky, která by se měla snažit poskytnout každému dítěti takovou podporu a pomoc, aby dosáhlo maxima svých individuálních možností.**

Záznamový arch může sloužit ke zjištění toho, na jaké úrovni rozvoje a učení je dítě při vstupu do přípravné třídy (jeho pomocí můžeme provést **základní vstupní diagnostiku dítěte** a spolehlivěji rozpoznat jeho konkrétní vzdělávací potřeby). V průběhu školního roku pak může sloužit učitelce k **postupnému sledování vzdělávacích pokroků dítěte** a ověřování toho, zda a v jaké míře si dítě sledované dovednosti osvojuje či nikoli. Dle zjištění pak učitelka v rámci individuálního vzdělávacího plánu upravuje vzdělávací nabídku.

Záznamový arch postačuje pro čtyři záznamy (má sloupce I. – IV.). Rubriku pro **poznámky u jednotlivých dovedností** lze využít tehdy, má-li dítě v konkrétní dovednosti vážnější problémy a potřebuje-li výraznější intervenci. Tuto rubriku může učitelka využít také k upřesnění zápisu, popř. k uvedení jiných důležitých skutečností, které se zjištěním souvisejí.

Prostor pro **pracovní poznámky** (na poslední straně archu) učitelka využije pro závěry z jednotlivých etap, kdy hodnotí vzdělávací pokroky dítěte. Zapisuje zde konkrétní podněty pro pedagogickou práci do další etapy a zároveň zhodnotí i konkrétní pedagogická opatření, která byla uskutečněna (zda a nakolik byla či nebyla opatření či intervence účinná). Má tak možnost získávat **průběžně zpětnou vazbu** a podle toho následně plánovat, usměrňovat či korigovat svoje další vzdělávací kroky.

Při práci s archem zapisujeme v příslušném sloupci k jednotlivým dovednostem, na jaké úrovni ji dítě zvládá. **Hodnotíme podle stupnice 1 – 4.** Pokud nemáme dostatek podnětů k tomu, abychom úroveň určité dovednosti zhodnotili, zapíšeme **N** (např. u dítěte, které se dostatečně neprojevuje, dosud mluví špatně česky apod.). V další etapě se pak pokusíme skutečnost zjistit a údaj doplnit.

Stupnice pro hodnocení dítěte v jednotlivých dovednostech (způsobilostech):

- 1 – dosud nezvládá (má vážnější obtíže)**
- 2 – zvládá s vynaložením maximálního úsilí**
- 3 – přetrvávají problémy (občasné, dílčí)**
- 4 – zvládá spolehlivě, bezpečně**
- N – není hodnoceno (nelze říci, neprojevuje se)**

1. Praktická samostatnost (fyzický rozvoj a pohybová koordinace, sebeobsluha)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• je dostatečně fyzicky vyspělé					
• jeho pohyby jsou koordinované (hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)					
• samostatně se obléká					
• je samostatné při jídle					
• je samostatné při zvládnání pravidelných denních úkonů osobní hygieny					
• udržuje kolem sebe pořádek (je schopné samostatně připravit či uklidit pomůcky, srovnat hračky apod.)					
• dovede si samo poradit s běžnými problémy (např. uklidí po sobě papír od sušenky, nalije si nápoj, utře rozlitý čaj, zalije květiny apod.)					
• dokáže se postarat o své věci					

2. Sociální informovanost (orientace v prostředí, v okolním světě i v praktickém životě)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• vyzná se ve svém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky aj.)					
• rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se setkává (má základní poznatky o světě přírody i o životě lidí)					
• ve známém prostředí se pohybuje a vystupuje samostatně					
• s pomocí dospělého se dovede zorientovat v novém prostředí					
• dovede vyřídit drobný vzkaz					
• dokáže si vhodně říci o to, co potřebuje					
• odhadne nebezpečnou situaci, neriskuje					

3. Citová samostatnost (emoční stabilita, schopnost kontrolovat a řídit své chování)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• zvládá odloučení od rodičů (po určitou část dne)					
• vystupuje samostatně, má svůj názor, dokáže vyjádřit souhlas i nesouhlas					
• projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů nálad					
• reaguje přiměřeně na drobný neúspěch					
• dovede odložit přání na pozdější dobu					
• dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci					

4. Sociální samostatnost (soužití s vrstevníky, uplatnění se ve skupině vrstevníků, komunikace, spolupráce, spolupodílení se)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• uplatňuje základní společenská pravidla (umí pozdravit, požádat, poděkovat, omluvit se)					
• dovede se vcítit do potřeb druhého dítěte					
• dokáže vyslovit a obhajovat svůj názor					
• dokáže vyjednávat a dohodnout se					
• dovede se zapojit do práce ve skupině, bez projevů prosazování se či naopak nezúčastnění se					
• komunikuje a spolupracuje s ostatními dětmi					
• při skupinových činnostech se snaží přispět svým podílem					
• pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit					

5. Výslovnost, gramatická správnost řeči, slovní zásoba, úroveň komunikace

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• vyslovuje správně všechny hlásky					
• mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.					
• mluví gramaticky správně (tj. užívá správně rod, číslo, čas, tvarů, slov, předložky aj.)					
• rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v prostředí					
• má bohatou slovní zásobu konkrétních pojmů					
• rozumí pojmům vyjadřujícím časoprostorovou orientaci (např. nad, pod, dole, nahoře, dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký, dřívě, později, včera, dnes atd.)					
• užívá správně uvedených časoprostorových pojmů					
• zná bezpečně pojmosloví tvarů (kruh, čtverec, trojúhelník atd.) a správně jich užívá					
• dokáže správně pojmenovat barvy					
• běžně komunikuje s dětmi i dospělými, je schopno dialogu, v komunikaci si je jisté (nevyskytují se pravidelná nedorozumění)					

6. Lateralita ruky, koordinace ruky a oka, držení tužky

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• upřednostňuje užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje					
• je zručné při zacházení s předměty, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí apod.)					
• tužku drží správně, tj. třemi prsty, s uvolněným zápěstím					
• dokáže vést stopu tužky a napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary (popř. písmena)					

7. Diferencované vnímání (sluchová a zraková analýza a syntéza)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• rozlišuje podstatné znaky předmětů (rozlišuje barvy, tvary, figuru a pozadí)					
• rozlišuje zvuky (slyší hlásku ve slově)					
• dovede pracovat se strukturou slov (zvládá hrát slovní fotbal, odebere počáteční či konečnou hlásku ve slově, dovede vytleskat slabiky ve slově)					
• dokáže najít rozdíly mezi dvěma obrázky či mezi dvěma podobnými slovy					
• dovede složit obrázek z několika tvarů a slovo z několika slabik					
• postřehne změny ve svém okolí					

8. Logické a myšlenkové operace (porovnávání, třídění, řazení, číselné představy, řešení problémů)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• dovede porovnávat vlastnosti předmětů (velikost, tvar aj.)					
• dovede třídit předměty dle daného kritéria (roztřídí korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)					
• dovede seřadit předměty podle velikosti vzestupně i sestupně (např. pastelky)					
• vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků v rozsahu do pěti (deseti)					
• přemýšlí, uvažuje (odpovídá na položené otázky, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy)					

9. Záměrná pozornost, úmyslná paměť pro učení

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• dovede soustředit pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10 – 15 min.), neodbíhá od nich					
• soustředí se i na ty činnosti, které pro ně nejsou aktuálně zajímavé (které mu byly zadány)					
• dokáže si záměrně zapamatovat, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si to po přiměřené době vybavit a reprodukovat					

10. Pracovní chování, soustředěná pracovní (učební) činnost, záměrné učení

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• dokáže přijmout úkol či povinnost					
• dokáže postupovat podle pokynů					
• zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí k jejich dokončení					
• dovede odlišit hru od systematické práce					
• „nechá“ se získat pro záměrné učení					
• neruší v práci ostatní					

Pracovní poznámky učitelky – závěry z jednotlivých etap hodnocení

Datum záznamu	Aktuální vzdělávací potřeby dítěte a závěry pro pedagogickou práci v další etapě